

**Ми - це наш мозок. Від
зародження до забуття**

КУПИТИ

Продано понад 300 000 примірників видання

- Автор написав 540 наукових статей і виступив співавтором близько 200 книжок
- Серія науково-популярних книг «Фундація»
- Яскрава розповідь про те, що робить нас людьми

Науково-популярна книга всесвітньо відомого нідерландського нейробіолога й одного з найавторитетніших у світі дослідників мозку є захоплюючою мандрівкою в цю справжню terra incognita людини. Нові наукові дослідження головного мозку людини зайвий раз доводять, як мало ми знаємо про найважливішу частину нашого організму і як багато дивовижних відкриттів чекає попереду. Масштабна, весела, пізнавальна... незамінна. Освіжає, як лід на вечірках.

Брайан Еппл'ярд,

The Sunday Times

Дік Свааб розбиває щент основні постулати філософів, релігійних діячів та політичних пропагандистів, доводячи: людина, її характер, схильності, сексуальна орієнтація формуються ще в утробі матері під впливом генів та зовнішнього середовища і не можуть бути примусово змінені, виправлені, вилікувані пізніше, а «свобода волі» — такий само нонсенс, як і віра. Єдине, що керує людиною, — її мозок. Простежуючи людське життя від народження до смерті, Дік Свааб намагатиметься відповісти на непрості питання: Чи здатна мати в період вагітності вплинути на майбутнє своєї дитини власною поведінкою і звичками, а дитина — на перебіг пологів? У якому віці можна помітити статево обумовлені відмінності поведінки хлопчиків та дівчаток і що формує сексуальну орієнтацію? Що таке підліткова закоханість і де починається та закінчується секс? Депресія, ожиріння, безсоння, анорексія — захворювання мозку? Чи безпечний канабіс і чому політика та наркотики завжди поряд? Чим є агресія і звідки беруться злочинці? Чому спорт — це вбивство, і чи буде світ кращим без релігії?

Дік Свааб — лікар та вчений-нейробіолог зі світовим ім'ям, який з 1978 по 2005 рік був керівником Нідерландського інституту головного мозку при Нідерландській королівській академії наук, почесний професор нейробіології в Університеті Амстердаму, лицар Ордену нідерландського лева — є автором більш ніж 540 наукових статей і співавтором близько 200 книг. Але жодна з них не викликала такого шквалу суперечок, як видана 2010 року науково-популярна книга «Ми — це наш мозок». У 2011 році вона стала науковим бестселером, посівши за популярністю в Нідерландах четверте місце. Сьогодні продано вже понад 300 тисяч примірників книги, яка знайшла свого читача в багатьох країнах світу.

ПЕРЕДМОВА

ЗАПИТАННЯ ПРО МОЗОК ДО ЙМОВІРНОГО ФАХІВЦЯ

*Я добре знаю, що читач не дуже прагне
дізнатися про це,
але я дуже прагну все це йому розповісти.
Жан-Жак Руссо (1712—1780)*

У нашому столітті є мінімум два животрепетні наукові питання: «Як виник Всесвіт?» і «Як функціонує наш мозок?» Завдяки моєму сімейному середовищу та випадку я опинився перед другим питанням.

Ще дитиною мені доводилося слухати такі захопливі розмови про всі галузі медицини, що я просто не міг не зайнятися цим фахом. Мій батько був гінекологом і цікавився багатьма дуже гостро обговорюваними аспектами розмноження, наприклад чоловічим безпліддям, штучним заплідненням та протизаплідними пігулками. До нас часто заходили друзі, які, як я згодом дізнався, також були піонерами у своєму напрямі. Так ще у ранньому віці я отримав перші уроки ендокринології у професора доктора Дріеса Керідо, який згодом організував медичний факультет у Роттердамі. Коли ми разом вигулювали пса і він поспішав задерти лапу, я дізнався від Керідо, що таку поведінку спричинюють статеві гормони та їх вплив на мозок.

Так само доктор Кун ван Емде Боас, перший нідерландський професор, що досліджував сексуальність, часто разом зі своєю дружиною заходив до нас вечорами випити скляночку з моїми батьками. Від його історій нам, дітям, забивало дух. Якось він розповів про розмову з одним пацієнтом, що постійно заходила в глухий кут, поки пацієнт не зізнався, що ж його так дратує. Він чув, буцімто Емде Боас — гомосексуаліст! На що той, обійнявши його за плече, відповів: «Але ж ти в це не віриш, мій солоденький?» — і

пішов, залишивши пацієнта спантеличеним. Усі ми вибухнули реготом.

Для мене не було жодних недозволених питань. У вихідні я міг читати батькові книги з медицини чи досліджувати під мікроскопом одноклітинні організми у пробі води із траншеї чи клітини рослин.

Будучи гімназистом, я міг ходити з батьком на доповіді, з якими він виступав по всій країні. Ніколи не забуду, як на слуханнях щодо підготовки першого етапу тестування у Нідерландах протизапідних пігулок на нього накидалися із лайкою церковні групи. Та він видавався принаймні зовні незворушним і продовжував доводити свої аргументи, поки я сидів і пітнів від напруження. З погляду майбутнього це виявилось гарною підготовкою до сильної емоційної реакції, яку згодом викликали мої власні дослідження. У цей час нас іноді відвідував Грегорі Пінкус, американський розробник протизапідних пігулок, і я проводжав його до «Органону», фармацевтичної фабрики, де випускалися ці пігулки. Там я вперше вступив у світ лабораторії.

З такою передісторією було цілком зрозуміло, що я вивчатиму медицину. За обідом ми з батьком настільки пристрасно, детально і конкретно обговорювали найрізноманітніші професійні питання, що мати зрештою вигукнула: «Ну годі вже!» Хоча вона, як колишня медсестра, багато чого бачила і в операційній, і на російсько-фінській війні 1939 року. Дуже скоро я зміг відчутти, що від мене очікують не лише запитань, але й відповідей. Коли вивчаєш медицину, твої знайомі геть несправедливо вважають тебе експертом з усіх хвороб і розраховують на безкоштовні консультації.

Врешті з мене було досить безкінечних історій про болячки, і одного разу я аж крикнув так, що все зібране на дні народження товариство на мить спантеличено замовкло: «Так, тітко Йопі, це дуже цікаво, тож роздягнись і покажи нам». Це чудово спрацювало. Тітка більше не набридала мені своїми скаргами. Але інші продовжували ставити запитання.

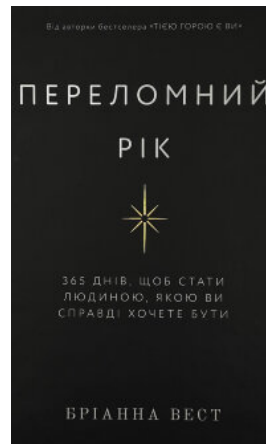
Під час навчання на медичному факультеті найбільше мене цікавило середовище експериментальної роботи, яке так часто ставало основою медичних концепцій. Крім того, я хотів бути фінансово незалежним, усупереч бажанням моїх батьків. В Амстердамі студент після півлікарського екзамену мав дві можливості працювати на півставки підсобним лаборантом: або у фармакології, або в Нідерландському інституті досліджень мозку (Nederlands Instituut voor Hersenonderzoek). Вакансія в Інституті досліджень мозку з'явилася раніше. Це — щодо мого «планування кар'єри». З огляду на мою сімейну історію вибір сфери досліджень був мені близьким: мене цікавив новий напрям нейроендокринології, а саме — вивчення виробництва гормонів клітинами мозку та реакції мозку на гормони. Коли я подав свою кандидатуру, професор доктор Ганс Арієнс Капперс пояснив мені: «Це — сфера Ганса Йонгкінда» і порадив доктора Йонгкінда. У наступній розмові з ними обома виявилось, що я погано орієнтуюся у фаховій літературі. Та все одно Капперс сказав: «Ну, то ми просто випробуємо тебе» і взяв мене на роботу. У рамках моєї аспірантської дисертації я робив експерименти, в яких досліджував функції гормонопродукуючих нервових клітин. Ці дослідження я проводив паралельно з навчанням. І вечорами, і у вихідні, і на канікулах я був повністю зайнятий цією роботою. Потім 1970 року, коли я був медиком-практикантом у хірургічному відділенні, мені з великими труднощами вдалося випросити у професора доктора Буремі половину дня після обіду для моєї дисертації. Після медичного іспиту 1972 року я вирішив продовжити дослідження мозку. 1975 року я став заступником директора Нідерландського інституту досліджень мозку, а 1978 зрештою і його директором. 1979 року до цього додалася професорська кафедра нейробіології. Незважаючи на ці керівні посади, які я обіймав протягом тридцяти років, передусім я залишався активним дослідником у лабораторії. Бо зрештою саме задля цього я вирішив займатися своїм фахом. Аж до сьогоднішнього дня я продовжую вчитися у нашій дослідницькій групі в численних блискучих, критичних і обдарованих студентів, аспірантів,

постдокторантів та співробітників із більш ніж двадцяти країн світу, яких я й досі зустрічаю серед дослідників мозку та у клініках. Уся група значною мірою завдячує прекрасним лаборантам, які відповідають за якість та розвиток нових дослідницьких технік.

Рекомендована література

Позбудься звички бути собою. Зміни власне мислення

Переломний рік. 365 днів, щоб стати людиною, якою ви справді хочете бути

Коротка історія кохання

Щасливі люди читають книжки і п'ють каву

Емоційний інтелект

Вісім релігій, що панують у світі: чому їхні відмінності мають значення

Перейти до категорії
Науково-популярна література

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ